

*Digte af en
Dame*

av *Magdalene
Thoresen*

bokselskap.no

Magdalene Thoresen

Digte af en Dame

bokselskap.no

Oslo 2019

bokselskap.no, Oslo 2019

Magdalene Thoresen: *Digte af en Dame*

Teksten i bokselskap.no følger 2. opplag, 1861 (Bergen/Giertsen).

ISBN: 978-82-8319-474-6 (digital, bokselskap.no), 978-82-8319-475-3 (epub), 978-82-8319-476-0 (mobi)

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Jeg har søgt

[1] Jeg har søgt, ak, jeg søgte saalænge
mellem Sjelens forvexlende Spor;
men jeg gik som paa skjælvende Strænge,
der gav Skrig kun, – ej Mening og Ord.

Fra mit Væsens tætvirkeede Gaade
skjød der Glimt som et Kornmod i Høst;
men af alle de knyttede Traade
fik jeg ikke en eneste ⁿⁱ løst.

Jeg har spurgt, jeg har søgt i mit Hjerte,
naar det fyldtes af Længsel og Lyst;
men jeg fik ej det Svar jeg begjærte, –
der var dybere Vej i mit Bryst.

[2] Jeg lod staa did, det helst vilde føre:
Fantasiens blaahvælvede Hjem;
men Forvirring klang vildt i mit Øre,
og min Længsel drog videre frem.

Og jeg fulgte de ensomme Veje,
sad i Granskningens frygtløse Raad;
ak, det Bedste jeg her fik i Eje,
blev til Tvivl, som paa Livskraften aad.

Men fra Tænknings svimlende Tinde
saa jeg langt bag ved Nuet en Sti,
og jeg saa, hvor mit tidligste Minde
sneg sig frygtsomt og fattigt forbi!

Det var Huset, det fattige lille
med den jublende Svale paa Tag;
det var Aftnen, den ensomme stille,
der sank fredmild paa Arbejdets Dag!

Det var Kvinden, den trofaste, blide,
bøjet langsomt av Kummer og Aar,

og jeg saa ved den Æd'liges Side, –
ja, jeg saa vel et Syn jeg forstaar!

[3] Det er Barnet med vildeste Fagter,
med de sorgfulde, trodsende Ord;
men den Ædle forstaar dem, hun agter
paa det dybere ledende Spor.

Se, hun folder de stridige Hænder,
og hun bøjer den barnlige Røst,
og en funklende Stjerne sig tænder
i den Taare, hun nu fik forløst.

– Ak, du sorgvakte tidligste Minde!
Drog du vinkende Sjelen forbi!
Blev du sendt fra hin farlige Kvinde,
der slog Kors for min barnlige Sti?

Ved du Vej til det lønlige Gjemme,
hvor jeg skjuler mit dybeste Savn?
har du Kraft i din barnlige Stemme,
saa giv Svar, – giv min Længsel et Navn!

En Drøm

[4] Der steg en Skyggeverden for mit Øje,
alt blev mig gaadefuldt og ubestemt.
Snart var det Et, jeg ikke kjendte nøje,
snart var det hva jeg havde længst forglemt.

Men som naar Taagen deler sig og svæver
paa Engen hen i luftig Alfedands,
saadan sig Skyggeteppeet hastig hæver,
og pludselig – jeg staar i Solens Glands!

Hvor var dog Alting sælsomt ret at fatte,
hvor underbart forvandlet var mit Sind!
Min Gang, – den før saa trætte, sygdomsmatte –
blev Bladets lette Flugt for Somrens Vind!

[5] Og svundne var de mørke Alvorstanker,
og Kindens blege Rose fik sin Glød,
jeg fløj som Bien, naar den Honning sanker,
og Blomst paa Blomst den kaade Haand sig brød.

Ej længer Tvang min stærke Higen dulgte,
den var da endelig sin egen Lov!
Thi se: ved Enden av den Vej, den fulgte,
og tæt begrændset av en Lindeskov,

der laa mit Hjem! Det gamle Hus dernede
med Æbletræet bag sit Gitterhegn!
Der, hvor jeg første Bøn har lært at bede
og hvor jeg fik det første Korsets Tegn.

Jeg kjendte Alt; jeg saa: – og hist laa Vandet,
det stille dyndopfyldte dybe Vand,
med Rør og Siv og hvide Liljer blandet,
og tusind' «Glemmigej» omkring dets Rand.

Det Syn mig lokker! – dog de tætte Busker,
som klynge sig omkring den stejle Høj,

de fik jo Bær forleden – ja, jeg husker!
did maa jeg skynde mig – og glad jeg fløj.

[6] Da lød en Røst, hvor den var sød at høre!
Det var et Barn, som jeg, han kom med Sprang,
han rakte hurtig Haanden, vilde føre –
mig bort i Hast: «se did, se did engang!»

Og i det tætte Krat, hvor Bærrets Rødme
stod vinkende for Barnets lette Sands,
der slikker giftig Orm den samme Sødme
og lokkes did af samme røde Glands. –

Jeg greb hans Haand, og da hans Øje stirred'
saa undrende og spørgende i mit,
da blev jeg vel et Øjeblik forvirret,
men snart igjen blev Sindet lyst og frit.

Jeg spurgte ej, hvorfra han kom, ej heller,
hvorhen han agted' sig i næste Stund; –
jeg var jo selv som Fisken naar den spreller
i Solen snart, og snart paa Søens Bund.

Men hemmeligt og skottende fra Siden
jeg gransked' nøje i de bløde Træk, –
om han var vakker; thi skjønt ganske liden,
jeg tror, at ellers jeg var løbet væk.

[7] Dog Lok i Lok laa Haaret løst om Panden,
og Øjets Farve var hel ubestemt,
men Blikket fik sin Straale fra Forstanden,
den ubevidste end i Sjelen gjemt.

Og Kindens varme Blus sig hurtig tænder,
og Mundens Træk er aldrig ret i Ro,
og Væxten er saa fin, de spæde Hænder,
o, de er mageløse beggeto!

Nu hopped' Hjertet i mit Bryst af Glæde,
det var et Eventyr, som gav mig Mod!
Jeg trak ham hen til Højens Blomsterklæde
og viste ham den hele Overflod.

Og der blev Høst av Gyldenregn og Klokker,
hver vilde prunke med det største Held. –
Se Hybenbusken hist, se hvor den lokker
og brænder skamfuld i den hede Kveld! –

Saa fletted' vi omkaps de rike Krands;
rundt om os laa i Klynge Blomsterneg;
men flux afsted igjen i kaade Dandse
i aldrig trættet Sommerfugleleg!

[8] O, Alting var saa drømmende, saa stille;
kun svømmende paa Luftens Ætherhav
slog Lærken nu og da sin muntre Trille,
og Frøen kvækked' i sin dybe Grav.

Paa anden Side Dæmningen laa Havet,
saa stille som en slumrende Tyran,
med Rædselsminder i sit Skjød begravet
og Fredens Kjertegn mod den hvide Strand.

Hist Byen med sin fjerne, dumpe Summen,
med Livets Ytring i hver enkelt Lyd, –
hvor Kirkeklokkens høitidsfulde Brummen
slog Tidens Skifte mellem Sorg og Fryd.

Og Himlens lyse, straaleklare Bue
stod hvælvet over al den Herlighed.
Men i mit Bryst var tændt en mægtig Lue,
en Længsel uden Maal og uden Med!

Og som naar Stjernen sænker sig i Vandet
og møder eget Billed paa dets Bund,
saadan mit Øjes Skjær med hans sig blanded'
og Længslen fyldtes i den samme Stund!

[9] Og i et Aandedrag vi begge nemmed'
hin underfulde dybe Harmoni,
hin rige Strængeleg – ak, tit saa fremmed
i Verdenslivets Vexelmelodi.

Snart Haand i Haand vi vandred' bly og stille,
lidt bævende, – men kun af barnlig Lyst.
Vi stansed' ved en mørk, men speilklar Kilde,

der drømte ensomt under Høiens Bryst.

Og med en sælsom Fryd vi begge sænkte
nysgjerrig Blikket i den vaade Grund, –
og som det mødtes, hva vi netop tænkte,
saaledes mødtes vi paa Kildens Bund!

Da drog en Fure sig hen over Panden ...
mit Øje lyste med en fremmed Ild ...
ve, Træk for Træk jeg blev en ganske Anden, –
mens han saa skottende forbauset til!

Han stod som Rosenknoppen endnu lukket,
forborgent skjulende sin bedste Duft, ...
jeg længst udfolded', længesiden plukket,
og visned gradvis i en vindtør Luft! ...

[10] Da greb mit Sind en vild og mægtig Smerte,
jeg vilde standse, holde Synet fast ...
jeg vilde presse Barnet til mit Hjerte ...
men ak, jeg vaagned! ... Alt veg bort i Hast!

*

O, den var kold, den stille Nattens Time,
den var saa mørk den Verden nu jeg saa;
og selv da Dagen som en lysgraa Strime
brød gennem Nattens Sky, var Himlen graa.

Thi Vintren hvilte ved Naturens Hjerte,
og Livet stivned i dens Favnetag,
mens dybt en Gnist, som Himlens Almagt næerte.
drev endnu tyst-forborgent Pulsens Slag. –

– O, Dødens Herre, Livets Gnist i Livet!
du dybe Grandsker af Alverdens Nød!
Jeg stirrer paa det Løfte, du har givet,
om Livets Vaagnen op af Gravens Død.

Og skal min Barndom atter hist jeg finde,
hin lange Sommerdag med Leg og Lyst –
o, lad mig vaagne da med Drømmens Minde,
og møde Barnet paa min Barndoms Kyst!

Rimbrev til fru St.....

[11] Mod de almindelige Brev-Formaliteter,
mod Brugens overskrevne Epitheter
for denne Gang til sidste Punkt jeg fejler,
og uden Lods min egen Sø jeg sejler!

Du skriver da omtrentlig saa som følger,
mens Vreden slet bag Mildheds Slør sig dølger,
«at mine Breve volde liden Glæde»;
og da Du titnok har hørt Visen kvæde,
Du synes det er bedst at sige stop,
mens endnu det er Tid at holde op.
Dog for at ikke bryde Venskab helt,
Du har Begrebet lidt vilkaarlig delt;
et Taust, det vælger Du, et Talende – oja,
det gaar jo an at skille Ordet fra –
og da den tause Del Du proponerer,
[12] saa er det mig, som, ret forstaaet, abdicerer.
Men derved er et mægtigt Baand opløst,
og Hjertets varme Barn er uden Røst!

Du skriver videre – det maa gjentages,
skjønt ej her procederes, men kun klages –,
at Du «min tro Veninde er alligevel».
Og dermed tror Du gjøre Ret og Skjel?
Dermed Du tror at feje for Din Dør
og rejse Muren mellem Nu og Før?
et Aandens uindtageligt Gibraltar!
Og her paa dette sten-islagte Altar,
her lægger Du en Blomst «Din tro Veninde»
og ofrer ej til mig – men til mit Minde!

Ak! hvad er Mindet mod det fulde Liv,
der svulmer mægtigt mellom Strid og Kiv,
men gjennem Brydning vinder sin Forsoning,
og giver Ordet «Fred» fuldklar Betoning?
– Jeg elsker Mindet fuldsaavel som Du,
men mest jeg elsker dog det stærke Nu,

i hint jeg levede, i det jeg lever,
af hint jeg borger, men af det jeg kræver!
Jeg elsker Mindet; men som en Pokal,
[13] der engang skummede med Lyst og Kval,
og som jeg tømte under Nuets Trang
til Fristelsernes bløde Nymfesang!
Men den staar hensat til en Pryd – og tom,
det er kun hvad den var, den taler om.

Hvad er det da Du kalder «tro Veninde»,
naar denne Troskab selv staar som et Minde?
Troskab gaar med, gaar uden Nølen med,
gaar med *til sidste Stund* i Strid og Fred,
den giver der, hvor selv den Intet tager,
og samler Stenen af den golde Ager! –
Og nu Du kaster hen saa løst og let,
at Du af denne Vandring længst er træt,
at da Du Tidslen fandt blandt Gyldenax
da vendte klogelig Du Foden strax.
Sig, tro'de Du da, Stigen var saa fast,
at aldrig stundom der en Tremme brast?
Er det da Venskab, denne vante Leg
med bløde Ord, som kun gjør Sjelen veg?
det Smil, som aldrig hviler, er det Tegn
paa idel Mildhed bag det smukke Hegn?
Ak, tro mig, tro mig, elskede Veninde:
[14] kun den, som Skallen brød, kan Kjernen finde;
skjønt Skallen stundom bitter er som Ord,
kan den, som paa det Gode sikkert tror,
dog smage Sødmen af den skjulte Kjerne,
og se bag Ordets Skygge Tankens Stjerne.
– Vid, naar mit Ord Dig var en sleben Od,
og hver min Ytring syntes giftig Braad,
der trængte Dig til Sjelens dybe Grunde
– og gaber end den smertefulde Vunde –,
hvad fatter jeg da mer hvad jeg har sagt,
hvad har en fiendtlig Aand i Ordet lagt?
Thi der, hvor Tankens tause Rune staar,
og hvor kuns Himlens og mit Øje naar,
der staar Dit Navn, i Gyldenskrift det brammer
blandt faa paa Tavlen i det stille Kammer.

Ak stundom tykkes mig den er saa trang

den vide Verden, og den Dag saa lang,
der fører til den sidste Aftenhvile.
Og faa og færre Læber ser jeg smile,
og jeg staar støttet til min Kummers Stav
ved Randen af den aabne Glædesgrav.
Da gaar saamangengang min Tanke did,
hvor Du min Asters smiler huld og blid,
[15] og Hjertet henter Honning for sit Saar,
og Tanken skifter om fra Høst til Vaar.

Men tit, afspejler Taaren Solens Pragt,
Regnbuen laaner den sin fagre Dragt,
og der er Pintsefest hvorhen jeg ser,
og hulde Smil paa alle Læber ler!
Da tror Du vel jeg rives med af Svimlen
og ser for lutter Stjerner ikke Himlen?
Nej, løber end jeg om blandt Græs og Straa,
hvor Duggens blanke Perle hænger paa,
og blændet strækker Haanden for at fatte
i Straalens Brydning Fabelverdens Skatte,
jeg derfor dog, naar Øjet ser derhen,
hvor Vejen højner sig med Sten paa Sten,
og Skyggen ligger som et natligt Sprede
af Taager over Sneglens tause Rede –:
med Længselsiver spejder for at finde
blandt Vejens blege Vandrere «min tro Veninde».
Jeg sender da mit hele Hjerte ud
med festlig hilsen og med festligt Bud
at gjøre Følge med og være Gjæst,
hvor Solen lyser paa min Glædesfest! ...
Men naar hun saa den blege Brudgom følger,
[16] *hin mørke, tause Fiende af min Lyst,*
da stiger Raabet fra mit spendte Bryst,
og Harmens Ord den dybe Ve ej dølger.
Da er det *ham*, hvis taareskrevne Navn
er «Sorgen», fra hvis kolde Favn
jeg vil udvryste Byttet, han mig røved; – –
ak! først forsent jeg ser, at jeg har prøvet!
At om en Torn jeg kaster ham i Øjet,
Han blinker knapt! – Men hun, – saa højt ophøjet,
ved Hjertets Adel, og ved Aandens Rang,
hun fatter ei min Tankes sære Gang,
men tror, at Tornen søger hendes Hjerte,

og vaander krænket sig i indbildt Smerte!

Og hermed være sluttet min Protest –
Du dømme om den, som Dig tykkes bedst.

Men hvis Du vælger *end* den tause Del,
jeg vælger derfor dog at være *hel*!
Jeg lader Ordet gaa sin vante Gang,
jeg øser altid af mit Hjertes Trang,
og selv Dit Forbud skal mig stridig finde:
jeg er i Liv og Død
din tro Veninde.

Til Ham!

[17] Jeg elsker Dig
min Tankes Morgenrøde,
du Glimt af Solen over Skyens Rand!
Jeg elsker Dig, –
og til et skyndsomt Møde,
jeg stevner Dig til Fantasiens Land.

Jeg elsker Dig:
din Kjærlighed skal sire
som tusind Stjerneblomster Digtets Grund.
Jeg elsker Dig
som Vaarens første Spire,
som Skovens første glade Sangermund.

Jeg elsker Dig
som Himlen elsker Havet,
[18] som atter Havet elsker Himlens Hvælv.
Saa elsker jeg!
Thi i min Sjel begravet
Du hviler i et Billed af Dig selv.

Jeg elsker Dig
som Tonens fulde Svæven
paa Luftens Bølger i en Højtidsstund.
Jeg elsker Dig
som Zitrens sagte Bæven
til Melodien i mit Hjertes Grund.

Jeg elsker Dig
som Ordets rige Skiften
i Digtets underfulde Harmoni.
Jeg elsker Dig
som Tankevingens Viften,
naar Sjælens friske Strøm er Poesi.

Jeg elsker Dig
som mine Barndoms minder,

som mine Ungdomsdrømmes Paradis.
Jeg elsker Dig,
mens jeg i Tanken binder
endnu en Krands af Drømmenes Forlis!

[19] Jeg elsker Dig
mit Jordlivs sidste Stjerne,
du Glimt af Gud i Tvivlens lange Nat!
Jeg elsker Dig, – –
og i Guds Himmel fjerne
til næste Møde er Du Stevne sat!

Savn

[20] – Og der skiftedes Aar, og der skiftedes Stund, –
der blev skjemtet og le't; –
men et Ord stod der gravet paa Tankernes Bund,
intet Øje har se't.

Og det Ord er saa lille, det tykkes saa let
og saa snarligen sagt,
kun af Bogstaver fire det knytttes til Et
uden byrdefuld Agt.

Men Du eje det hurtigste Nemme du vet,
Du skal grunde derpaa;
først naar *Flammer* Du skimter i Bogstavets Sted
vil Du Ordet forstaa.

[21] Thi det kjendtes for Ret af den hellige Lov,
som Naturen Dig gav,
at der kom ej et Ord, som sig dybere grov
under Tankernes hav, –

– at saa vidt, som fæstes af Mennesketrin
kun det flygtigste Spor,
har det vævet sig snilt gennem Tankernes Spind
til et brændende Ord, –

– at saa vide, som findes en higende Aand
og en vinkende Lyst
og saa vidt, som findes et strammende Baand
og et sukkende Bryst, –

ja, saa vide som findes et et bølgende Sind
og en lokkende Mund:
har det brændt sine flammende Bogstaver ind
i den dybeste Grund!

– Og der skiftes jo Dage, der skiftes jo Aar,
der bli'r skjemtet og le't;

men derinde hvor Livstrømmen svulmende gaar
intet Øje har se't. –

[22] – Blot af Bogstaver fire, som sættes paa Prent
kan Du flætte et Navn;
men det nævner den dybeste Ve, Du har kjendt,
og det kalder den *Savn*.

O, Smaafugl, du flagrer!

[23] O Smaafugl, du flagrer fra Kvist og til Kvist,
og du dandser paa viftende Blad.
Ak din Sommer er kort, og kort er din Frist
i de glødende Solstraalers Bad!

Men du endser det ikke, hva nager det dig –,
at i Skoven der visner et Blad,
at en Storm løfter umildt det duftende Flig,
bryder Grenen, hvor lystig du sad?

Du fløjter din Trille, saa flytter du hen
til det nærmeste luftige Slot;
om det falder, du ved der staar tusind igjen,
og du løfter jo Vingerne blot!

[24] Ak, hvad nager saa dig vel det mægtige Bud
i Alskabningens evige Lov?
At det herligste Billed paa Jorden af Gud
trækker Jordlivets flittige Plov?

At han puster sin Gnist af den evige Ild
i sin Sjel til et flammende Baal?
At han slynger sin Tanke saa driftig og vild
did, hvor aldrig han øiner et Maal?

At han higer og mættes og higer igjen
efter Fremtidens rødmende Frugt?
At fra vidt aabne Døre han stevner didhen,
hvor der endnu staar en, – som er luk't!

Ja, hvad nager det dig i dit lystige Lag,
o, du Sommerens liflige Barn,
om du fanges engang af den kommende Dag
i det udspendte snærende Garn? –

– Hvis jeg kunde, saa frygtløs mig sænke som du
i den blinkende Dugdraabes Glands!

Eller flætte de troløse flygtende Nu
til en duftende Evighedskrands!

Flyr du mig nu?

[25] Flyr du mig nu, du guldvingede Haab?
Har du ej Sind for mit angstfulde Raab?
Engang du kom, der jeg aldrig dig bad,
kom nu og nyn mig dit dyssende Kvad!

Ak, du har daaret mig mangen en Gang,
ordfagre Gjøgler med koglende Sang,
daaret min Ungdoms højtstræbende Hu
bundet den fast i det svigfulde Nu.

Hvergang jeg løfted min Higen til Daad,
gav du mig et af de troløse Raad,
spandt om min Tanke dit glindsende Net;
der har den flagret sig dødelig træt.

[26] Løfter du gav mig, som Gyldeneregn
drysser paa Træet i blomstrende Hegn.
Løfter saamange som Stjernerne smaa
glindse i Natten paa Himmelens Blaa.

Rosen mig hvisked om Kjærligheds Glød, –
Kinden har mistet sin Roselil rød.
Liljen hvisked om Uskyldens Glands, –
Hjertet har mistet sin Liljekrands.

Smaafuglen kvidred' om Længsel og Lyst, –
Savn er den travleste Orm i mit Bryst.
Livsglæden perled som kostelig Vin, –
Kraften er dovnet, og Dagen ej min!

Ak, du den fagreste Trøster i Nød,
du, som saa tit gav mig Stene for Brød, –
ser du min Himmel, hvor skydækt og graa,
tænd dog en enslig Smaastjerne derpaa!

Spred over Skyen en lysende Rand,
saa jeg kan skimte det straalende Land,

Landet, hvor blegnede Rose faar Glands,
Hjertet tilbage sin Liljekrands!

Svanen

[27] Allerdybest inde
i Germanjens Skove,
hvor de barske Vinde
dysses hen og sove;
hvor den lille Due
med sin Længselstanke
sidder lunt paa Tue
bag den vilde Ranke; –

hvor en Sø sig dølger
under Træets Telte
uden Strøm og Bølger
bag et Sivblomstbelte; –
hvor den stille drømmer
[28] om sin dunkle Gaade,
medens Liljen svømmer
paa de lyse Traade; –

og hvor Solens Øje
bøjer Træets Pande,
vil sin Længsel føje
mod de dybe Vande,
trykker Elskovskysset
paa den fagre Lilje
(bare Egen tyssed
paa den Stærkes Vilje) –:

didhen monne drage
Sydens stolte Svane,
ensom uden Mage
paa sin høie Bane;
og den daler stille
over Søens Flade
som en Aften silde
svømmende Najade!

Ensom uden Følge

tankefuld den svømmer,
[29] ingen dristig Bølge
vækker stolte Drømmer. –
Sagte Luftning sukker
mellem Træets Kroner,
vilden Due klukker
sine dybe Toner.

Og mens Dagen iler
og dens Pulse banke,
svømmende den hviler
i sin egen Tanke. –
Men mod Aftentide
kredsende den gynger
om hin Lilje hvide,
medens Bølgen synger.

Naar saa Tiden lider
og naar Høsten kommer,
og dens Skygge glider
mellem visne Blommer, –
løfter den paa Vingen
styrer bort saa fage,
mens fra Luften svinger
sig et Skrig tilbage! –

[30] Stolte vilde Svane!
Drog Du uden Følge
over viden Bane
for Din Sorg at dølge?
Kom du hid saalunde
for Dit Væsens Gaade
stakket Frist at grunde?
Kan Du nu den raade?

Kom Du for at finde
fine hvide Lilje,
monne Lyst Du vinde
i dens svage Vilje?
Ak, den fagre Lille
bøjer blegen Pande,
synker dødningsstille
i de dybe Vande!

Eller mon Du vilde
lønligst Tanke binde?
Dag og Aften silde
pleje dyrest Minde?
Maatte *hist* Du føje
Livets stærke Stemme?
[31] Hvilte Dagens Øje
paa Dit mindste Gjemme?

Ak Saamange – Mange
paa de gjemte Veje
vogte sky og bange
Mindets store Eje!
Men naar Livet kalder
til den stærke Ferden
Gitret sagte falder
for den skjulte Verden.

Vi mødtes

[32] Vi mødtes da, naar tit man ser
i Høst en Sommerdag,
naar end een Gang Naturen ler,
men Alle bag ved Smilet ser
det tunge Hjerteslag.

Vi mødtes just som Sjelen spandt
den mørke Tanketraad, –
og da den sidste Stjerne svandt,
og da som splintret Vrag jeg fandt
min gyldne Lykkebaad.

Vi mødtes, da det bange Sind
slog ud i Flammeskift,
og Blusset paa den blege Kind
sprang som en Purpurstraale fin
fraa Saarets dybe Rift.

[33] Vi mødtes, da det stærke Nag
greb Tornen hvas og fin
og fletted skyndsomt Nat og Dag
en Krands med tætte Naalelag
om Pandens blege Lin.

Da mødtes vi; men samme Stund, –
ret som den fagre Gjæst
tren ind i Sjelens stille Grund –
stod Templet hvalt paa mørke Bund
med Lys og Glædesfest!

Og i den samme Stund der flød
en Luftning lind og sval,
en Vellugtsbølge mild og sød
af Ambraduft og Rosenglød
udover Sindets Kval!

Der fandtes Ly for Høstens Vind

i Lykkens lune Borg. –
Men ak, det altfor skræmte Sind
har lukket Frygtens Ispust ind,
det varsled' Suk og Sorg. ...

[34] Stormfuglen slog sin Vinge ud
og fløj med hæse Skrig
henover os og bar et bud
om Dødninglin og Sørgeskrud
for Glædens unge Lig.

Da gik en Smerte uden Ord,
dybtind med Tankens Hast,
og henad Sjelens grønne Bord
i angstfuld Spænding endnu for
et sidste Terningkast.

Fortabt! – Det kom en Dødsdom klang
fra Skjebnens blege Mund.
Da lød en sælsom Klagesang,
det var en sidste Streng, der sprang
paa Sjelens dybe Bund!

Vi mødtes, da det var – forsent.
– Ak, har Du paa et Sted
hørt Jammersuk, hvor Du har ment
Fredstemplet hvælvet var og rent? –
– Det Suk vi skiltes med.

Commune naufragium

[35] Der var en Tid – nu er den længst forbi –,
da laa en Dæmring over Tankegrunden,
og Sjelen drømte ubevidst paa Bunden, –
et lukket Kar med Livets Gaader i!

Men der blev Dag i Aandens dunkle Liv,
og Kjærlighedens Sol skjød lyse Flammer
i Tankens taagefulde Fødselskammer,
og alle Evner lød dens Tryllebliv.

Der kom en Tid – nu er den ogsaa endt –,
da drog i Sindet ind en Sørgeskare
af blege Skuffelser, og alle bare
de Kjærlighedens lyse Fakkell – *vendt*,

[36] Og der blev Nat i Sjelens Brudehus;
de glade Gjæster flygted bort saa fage,
og kun hin Sørgeskare stod tilbage,
hvor brat den stolte Bygning fant i Grus.

Da fødtes Sindets mørke Tankestrid,
og Tvivlens Urt skjød som en bugtet Slange
duftløse Stængel gjennem Sjelens Gange,
og Savnet maalte ud den sene Tid.

Hver Mildheds Røst mig tyktes Løgnens Træl,
hvert Smil et bramfuldt Hegn om tornet Have,
hvert Fjed en Snublen over Lykkens Grave,
hver Tone Angstsuk fra den syge Sjel.

Ja, hver en Rosenbusk et Øgle-Skjul,
hvert fagert Ord et Træk med gyldne Brikker,
en Kaadheds Leg, hvor Snillet listig stikker
en Naal i fangne lille Sommerfugl.

– Ak, Døden sætter mægtigt Grændseskjel!
Og ud i Livets Mylder Millioner

af klagende Farvel fra Læben toner,
naar Sjelen løses bævende fra Sjel.

[37] – Men som jeg sad ved egen Kummer Vagt,
fik *Alnaturens* dybe Smertensvunde
høj Røst og klagede med alle Munde.
Da spredtes Perler paa min Sørgedragt!

Da saa jeg Summen af den bitre Nød,
hvoraf Alskabnings store Hjerte blødte;
Det var det blege Foster, Synden fødte,
da Himmelstogens første Trin den brød!

Saa randt der atter Lys paa Tankens Vei,
men blegt og koldt, som naar Fuldmaanen glider
henover Fjeldets Is-Sne-klædte sider:
det lyser vel, men ak, det varmer ej!

Nu over Verdens urofulde Hav
jeg svømmer paa en Rest af Haabets Planke
i Skyggen af hin kummerfulde Tanke,
til Tiden aabner mig sin store Grav.

Phantasus

[38] Jeg svinger paa min høje Hest
og styrer over Land og Bølge.
Ser Du hvor Skyen gaar i Blæst?
Jeg kan den paa min Ganger følge.

Den skifter Form, den skifter Hu,
alt som det lyster mig at ride,
og flux som Tanken i et Nu,
jeg hilser Dig, Du Verden vide!

Jeg stiger højen Alpe op,
der endnu aldrig Fod sig voved,
og favner Ortlers hvide Top
med Skyens Krands omkring mit Hoved.

[39] Der hilser jeg den unge Dag
i gyldenbræmmet Purpurkaabe
og drikker Kraftens dybe Drag
med Skjønhedsblink i hver en Draabe!

Saa lyster mig det vilde Jag
med Ørnen fra sin Klipperede,
og kredsende med stærke Slag
jeg svinger mig paa Vinger brede.

Og under mig der synker Alt,
det gyldne Spir og Alpens Høje;
snart har jeg Kongeriger talt
og stirret dybt i Solens Øje. –

– Da frister mig en anden Lyst;
som Smaafugl daler jeg paa Vraget,
der hviler tungt paa Havets Bryst,
og kvidrer der til Bølgebraget,

og synger kjækt om Storbedrift.
Da løfter sig en skumtakt Bølge, ...

ha, jeg har se't Din Dødningskrift;
dæk mørke Hav, hvad du kan dølg!

[40] Mig lyster ride over Land,
did, hvor en lønlig Sti sig slynger
langs Rhinens dunkelgrønne Vand,
og Liljens Gyldenflaade gynger! –

O hvil dig ud, min Længsel, der,
mens Aftenklokkens Vemod kalder,
og Solens sidste Straalehær
som Guldregn over Egnen falder.

Og skyd saa Baaden let fra Land,
se, mellem Glimmerguld den gynger.
Lyt! Bag ved Fjernets dunkle Rand
Skovduen om sin Elskov synger.

Og se saa hist i Baadens Stavn
ham med det stille dybblaa Øje; –
o, gnav kun væk, du blege Savn,
jeg vil min Længsels Vilje føje!

Tal kun som før, du Øje blaa,
du store drømmerige Stjerne;
ved du dog vist, jeg kan forstaa
dit tause Bud, du Sjelens Terne?

[41] Ved du dog nok, jeg fattet har
dit dybe Spørgsmaal? Se, jeg sender
med Anelsen mit bange Svar;
ej mere lydløst Bud jeg kjender. –

Ha, bort, min Ganger, flux afsted!
Dæk Aftentaage, du, mit Minde.
Nu skyder Smertens Rovfugl ned;
skal den mit Hjertes Due finde?

O nei! Didhen, hvor Solens Hjul
omkredser evig-grønne Skove,
der i det dunkle Palmeskjul,
der vil en Glemselsblund jeg sove.

O pragtfuldt staar midt Leje redt
af Gjøgeurt og zirlig Bregne,
Konvolvlen har sit Teppe spredt,
Lianens Blomsterarm vil hegne.

Og kun en Halvdag skinner svagt
ind i mit hvalte Sovekammer,
en Fluesværm i Glimmerdragt
som Smaablus under Hvælvet brammer.

[42] Forundelige Dæmringsskin!
Soltændte Lys bag Taager svømme
lig Anelser, der hviske ind
i halvbevidste Morgendrømme.

Og Taushed, stille sjunken hen
i dybe aandeløse Venten;
det tykkes fast som lytted' den
ved Dødens Dør paa Livets Henten!

Her, o min Ganger, hvil dig ud,
Her tør en Trygheds Stund jeg love...
– Et Skrig! Et vildt Ugjerningsbud.
Herinde i de stille Skove?

Og endnu et! Ha, Smaafugl, du?
Hvor har du nemmet disse Toner?
Saa du maaske en Dødskamp's Gru
fra Palmeslottet, hvor du troner?

Vil du mig varsle Smertens Ve?
Snor hid sig tyst en broget Slange?
Giv Agt! Jeg skifter Form – og se,
ej jeg, men den er Dødens Fange!

[43] En lystig Kamp! Bugt du dig kun,
min vevre Krop dig listig gjækker;
for tyve Saar i et Sekund
kun een Gang mig din Gifttand rækker.

Og lynsnar kjendte Vej jeg gaar
til Underplanten bly og stille;
den drysser Balsom i mit Saar,

hvor Soten slog, sprang Lægdomskilde. –

Men hys! Højt over Skoven klang
en sommerjubilende Fanfare.
O, du min Ganger, om du svang
dig lystig med den muntre Skare!

Det er en luftig Svaleflok.
O, swing dig med paa lette Vinge!
Der er et Sted, – du ved det nok,
did skal et Sommerbud du bringe!

Did, hvor den barske Nordvind slaar
de kolde vinterstærke Arme
omkring jomfruelige Vaar,
did skal du bringe Tankens Varme.

[44] Og over By og striden Vand
ustandset gaar min Flugt mod Norden,
til Landet med den lave Strand,
det fagreste paa hele Jorden.

Der knejser Borg og Kirkespir,
der vexle Skov og grønne Lide;
der staar et Hus med fattig Zir,
en Hyldebusk staar tro ved Side.

Der vil jeg sætte mig paa Tag,
midt i en Krands af Barndoms minder,
og tusind Trillers Jubelslag
skal tone der, mens Dagen rinder.

O kom da elskovsvarm og huld,
du fagre Sol, hvor Hylden luder;
spred der dit blanke Morgenguld
udover Hyttens dunkle Ruder!

Og ser du bag den lave Karm
Levkøjen med de Knupper fine,
Slyngrosen løfte bly sin Arm,
Geranien staa med frygtsom Mine?

[45] Tryk da dit varme Brudgoms kys

paa Bladets Fold og Knupper spæde
og dæk det kolde Vintergys
med sommervirket Blomsterklæde.

Saa, naar hun vaagner, hun, du ved,
hun Hyttens alderstegne Kvinde
i kummervante Ensomhed,
da faar hun Nik af glade Minder!

Og slaar jeg saa min Trille til,
forvist hun tror i Tankesvimlen,
det underlige Drømmespil
et saligt Fremsyn er af Himlen.

Og saa – o tusinde Godnat,
du lave Tag, du Hyld, som hælder!
Jeg har et Morgenstevne sat,
hvor fossen over Klippen vælder.

Saa svinger jeg i Skyens Karm,
Stormfuglen er min lette Ganger.
Løft nu dit Aasyn, blege Harm,
tror du, slig dristig Fugl du fanger?

[46] Tror du, du naar mig gustne Nag?
du med den døgnstøvdækte Vinge,
her i de lyse Aanders Lag,
hvor Himmelharpetoner klinge?

Montro du vilde prøve paa?
Ser du min Ganger, hvor den svinger
ind i det endeløse Blaa
med Solguldfrynsen om sin Vinge?

Flyv højt min Ganger, stolt og prud.
Det tør forvist dig aldrig krænke,
at Jorden har sit Trællebud
og at den ryster paa sin Lænke.

Dog her du Fagre, stands en Stund!
Histnede vækker Solens Flamme
Naturen af sin Morgenblund
og kløver Taagens mørke Ramme.

Og Fjeldet slaar sin stærke Arm
om Søen mellem Blomsterlide –
en Disa ved en Jotuns Barm,
der løfter Øjne blaa og blide!

[47] Og sænker angst hans Billed ned
dybt, hvor den stille Tanke hviler;
han bøjer Panden barsk og bred,
og ser sit Billede – og smiler!

O, du min Ganger, blev du træt?
Var det for pludselig du øjned'
bag Søens hvide Taagenet
et Grønsvær under Korset højnet?

*

Ak, Sorgens sorte Vingepar,
af Sukket løftet, lavt sig svinge.
O, fagre Ganger om du bar
mig sidste Gang paa gyldne Vinge?

Resedaen taler

[48] Undres du paa, at jeg sender min Duft,
mens Snefuglen flagrer derude?
og favner din Tanke med Midsommerluft,
der Isblomsten spirer paa Rude?

Undres dig vel, at jeg fødtes i Vaar
med alle Smaasøstre mine,
men de ere døde, og endnu jeg staar
med Blomstrene fagre og fine?

Undres du maa dog endmere forvist,
naar rigtig du fanger at vide,
hvi Sommeren gav mig hin Skjønhedsfrist
at blomstre ved Midvinterstide. –

[49] Dengang jeg brød gennem Jordskorpen frem,
saa lystelig var det at skue
det store, rige, guldsinnende Hjem
alt under den himmelblaa Bue!

Følte saa Længselen løfte sig op
dybt fra sit helligste Gjemme,
sætte sin svulmende, duftende Knop,
vente paa Brudgommens Stemme. –

Ve mig! – Da knuged en isnende Haand
Hjertebladskronen den lille;
Knoppen blev brudt paa den bævende Vaand;
– sig, hvi man kunde det ville?

Løfted' min Rod af den saftige Grund,
Gav den saa kunstig en Pleje.
Mindet mig lokked' om Vaarfrydens Stund
hist paa de solrige Veje! –

Altsom jeg atter randt sagtelig op,
fødtes hin bævende Længsel,

satte saa atter en svulmende Knop,
prøved at bryde sit Fængsel.

[50] Strakte sig ud i den skinnende Dag
efter sit dyreste Smykke,
længted' at nyde i flygtige Drag
Livets berusende Lykke! –

Undres du nu, at med Blomster jeg staar,
– duftende Børn af min Smerte –?
Og at den bølgende Livskilde slaar
stærkt mod mitt higende Hjerte?

Undres du paa, at jeg sender min Duft,
mens Snefuglen flagrer derude?
og favnes idrømme af Midsommerluft,
der Isblomsten spirer paa Rude?

Min Brudgom

[51] Jeg søgte Dig, min Brudgom! Blandt Alle var Du den
jeg maatte gennem Jordlivet eje.
Ak, ved Du vel, det voldte mig stor Sorg og stor Men
paa alle mine jordiske Veje!

Som Barn jeg saa Dig flagre med Alfevinger paa
og blinke til mig fra hvert Blomsterøje.
Og naar Guds Himmel favned som Børn de Stjerner smaa,
du vinked mig til Møde i det Høje!

Saa saa jeg, hvor du voxte, saa kjækt som Fjeldets Gran
og kongeligt det unge Hoved rejste.
Snart saa jeg, hvor du stødte dit Lykkeskib fra Land,
som Styringsmand Du selv i Stavnen knejste!

[52] Jeg saa Dig løfte alle de morgenhvide Sejl,
og Glædens raske Bør med Skibet fulgte!
Jeg saa det knuse dristigt det blanke Bølgespejl; –
til Fjernet hvide Straalerand det dulgte. –

– Da stirred jeg saalænge mod det Lys, hvori Du svandt,
til Øjet, det blev blændet og forvirret;
og Glemsels fine Traade sit Net om Synet spandt;
ak, siden har i Taagen om jeg irret!

Jeg tænkte tit saa sikkert, nu var det *Dig* jeg saa,
Dig med den rige Tankeskrift paa Panden
og Øjet af Violer med Duggens Glimmer paa ...
o, hvorfor var da ogsaa *han* en Anden!

Han bar dog i sit Hjerte en Skat af Længsler gjemt;
den lyste fra de dybe, varme Blikke.
Saa mildt som *han* har Ingen min Sjeleharpe stemt,
og dog – det ved jeg nu – Dig var det ikke!

Ak, sig mig da, min Brudgom, fik selv Du intet Savn,
det, som de aldrig stil'te Længsler bringe?

Gav Du Din stolte Lykke maaske et andet Navn?
Og tyktes jeg Dig altfor arm og ringe?

[53] Jeg gik Dig dog imøde med Festensgave fin,
jeg bød Dig frem mit unge, varme Hjerte,
jeg rakte Dig et Bæger med Tankens gyldne Vin,
hvad større Brudeskat mon du begjerte? –

Nu er jeg træt. Jeg føler, det lider stærkt mod Kveld;
mit Livstræ kaster alt de Skygger lange.
Og dog – jeg kan ej sige min Brudgom helt Farvel,
jeg sidder endnu lyttende og bange!

Naar Længslens unge Svale om Morgnen flyver ud,
den bringer mangt et Bud, mens Dagen rinder.
Men naar den flyver *silde* – paa Frygtens Herrebud ...
da vender den først hjem, naar Dagen svinder!

O, giv mig dog at mindes, hva jeg i disse Aar
paa hver en ensom Nattevagt mig lærte:
at langt, langt over Jorden de stille Veje gaar,
hvorpaa jeg engang vinde skal dit Hjerte!

Ly

[54] Slaat du Vingen ud min Tankefugl?
Der er koldt, did hvor din Længsel stunder.
Tryggest Blund du under Vingen blunder,
bøj dit Hoved bag det varme Skjul!

Nej! – Du vil vist kvidre Hjertets Sprog,
og jeg ved, du nemmed mange, mange
underlige, farverige Sange
i min Barndoms store Billedbog.

Og jeg ved jo, du har titnok hørt
Bølgeslaget af mit Hjertets Strømme,
naar de vuggende min Længsels Drømme
ind mod Haabets Blomsterstrand har ført.

[55] Men du Kjære, husk, hvormangen Gang
du har lyttet' til min Angst og Smerte,
at i Skyggen af min Sorg du lærte
Vemods bævende og tunge Sang.

Derfor snøres tit din Strube til,
derfor klinger tit dit muntre Kvæde
som et Graadskrig midt i Barnets Glæde,
kanske ogsaa som et ustemt Spil.

Dog forsøg det, du min Tonefugl!
Syng de underlige Klagesange! –
Men i Verden er der Høge mange:
søg et Hjerte, som kan give Skjul!

Søg Trofaste, og du vil nok se,
hist i Verden sidder mangan Kvinde,
ak, med braadfuldt, taareplejet Minde
og med Savnets hemmelige Ve.

Didhen, didhen skal du trøstig ty!
Pikke sagtelig paa klare Rude. –

Tro mig, hun vil snart forstaa: histude
er en vildsom Sjel, der søger Ly.

Noter

[n1.](#) eneste] *rettet fra*: enetse (trykkfeil)

Magdalene Thoresens *Digte af en Dame* er lastet ned gratis fra bokselskap.no